

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Iubirea creștină Referent
2. Iisus-cuvântul lui Dumnezeu Pr. Manea Popescu
3. Săptămâna de retragere . . Pr. Al. Constantinescu
4. Catehism ortodox Traduc. de Pr. St. Iliescu
5. Plan de Predică Pr. Marin C. Ionescu
6. Mișcarea Misionară **
7. Cronica internă **
8. Cronica externă **
9. Daruri, mulțumiri **
10. Parohii vacante, etc. **

IUBIREA CREȘTINA

Nimeni n'a înălțat un imn mai frumos iubirii, purificată de Iisus până la expresia absolută a spiritualității, decât Sfântul Apostol Pavel. Ascultați-l: «Dragostea rabdă îndelung; dragostea este plină de bună-tate; dragostea nu știe de pizmă; nu se laudă; nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă. Dragostea nu pierie niciodată». (I Cor. XIII 4-8). Se simte aci acea dulce respirație a cerului prin care se transmite abundant parfumul vieții veșnice. Câtă nevoie are sufletul omenesc de acest parfum! Credința e coborîrea lui Dumnezeu la om; nădejdea e ridicarea omului la Dumnezeu; iar dragostea e unirea sfântă și trainică a omului cu Dumnezeu. Sunt creștini cari

cred, dar nu cunosc iubirea lui Iisus; sunt creștini cari nădăjduesc, dar nădejdea lor e lipsită tocmai de elementul care dă viață: iubirea creștină. Credința unora ca și nădejdea celorlalți sunt podoabe preferite. Și când va încetă omul să spună: de acum numai prefer, pentru că ceea ce am e de-a-supra oricărei analogii? Niciodată, atât timp cât firea cea veche mai dăinuește. Slavă Domnului! În Hristos avem bucuria aceasta, de a ne ridica deasupra conțin-gențelor și a spune răspicat, ca și sfinții martiri ai veacurilor de sânge: «Nu mai pot face alegere între idoli și Hristos, căci de când am ales pe Hristos, cum pot să mai măntorc la idoli?» Creștinul adevărat nu mai cunoaște preferințe, căci creștinismul e viață cu rădăcini în veșnicie. Aceasta însă acolo, unde pe rigolele vieții omenesti se revarsă apele iubirii dumnezeesti. În virtutea iubirii, credința — parte integrantă și crescută odată cu sufletul omenesc — devine credință în Dumnezeu, și nădejdea — proiecțiunea firească a năzuințelor omenesti în viitorul necunoscut — devine nădejde în viața veșnică plină de lumină. Iisus e singura măsură de verificare a vieții întemeiată pe iubire și de existența ei atârnă dreptul creștinului de a se numi ucenic al Lui — cea mai înaltă cinste la care poate râvni cineva: «Vă dau poruncă vouă, ca unul pe altul să vă iubiți. După cum Eu v'am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți. Intru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea iubire unii către alții» (Ioan XIII 34-35).

REFERENT

IISUS — CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU

LECTURĂ BIBLICĂ. IOAN I 1 — 8.

Nu vom filozofa. Nici nu e nevoie. Iisus-Cuvântul lui Dumnezeu este o realitate atât de puternică, vie, coplesitoare, iar mai pe deasupra atât de concretă încât e inutil să filosofăm. Să lăsăm filozofarea în seama celor ce n'au izbutit să treacă peste hotarele îndoelii și necredinții. Ceice cunosc abundența puterilor harice împărtășite de Iisus credincioșilor, socotesc un timp pierdut timpul petrecut în discuțiuni abile și înșiruiți nesfârșite de argumente filozofice, practice, sau cum li se mai zice. Noi trăim din plin viața nouă în Iisus și dorim să descoperim toate laturile ei pline de frumuseți neîntrecute și surprize din ce în ce mai plăcute și mai înălțătoare. Cum putem ajunge la capătul acestei năzuințe atât de mare, frumoasă și sfântă? Nici într'un chip altul decât primind Duhul lui Hristos, care se dă nouă prin tainele sfințitoare ale bisericii noastre ortodoxe și prin lectura — făcută cu pricepere și evlavie — cum trebuie s'o facă orice bun creștin — a sfintei evanghelii după Ioan.

La început era Cuvântul, — Cuvântul este însuș Iisus Domnul, iar la început însemnează din veșnicie. Nu căută deci origina lui Iisus în timp, căci nu o vei găsi. El era din veșnicie; așa dar existența Lui omenescă și încă smerită să nu te ispitească să crezi că a fost om ca orice om. Sub haina omenescă se ascunde natura divină, care era *la început* adică din veșnicie. Ce cuvânt mângâietor! Și puternic! De cum ai luat evanghelia lui Ioan în mână s'o citești, acest cuvânt îți spune răspicat: vrei să stai de vorbă cu Iisus? Faci cel mai bun lucru. Ia seama însă, că nu stai de vorbă c'un om, ci c'un Dumnezeu. Altfel zadarnic vei ceti mai departe. Meditează asupra acestui lucru, iubite cetitor, și dacă vre-o îndoială îți turbură sufletul, rămâi pe loc, nu mai ceti nimic mai departe până ce inima nu-ți va spune în lacrimi de bucurie: Da, cu adevărat: *La început era Cuvântul, Iisus în care mă încred e Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat.*

Și Cuvântul era la Dumnezeu — Iisus era deci la Dumnezeu, nu în înțelesul că Dumnezeu era într'un loc și Iisus într'alt loc, ală-

turea sau față în față cu Dumnezeu. Ci în senzul că între Dumnezeu și Iisus eră un raport de netulburată iubire, în baza căreia tot ce voia Dumnezeu voia și Fiul, tot ce bucură pe Tatăl bucură și pe Iisus, tot ce întrista pe Dumnezeu întrista și pe Iisus. Prin urmare, de câte ori vei ceti un cuvânt, o poruncă pe care o va fi grăit Mântuitorul Iisus pentru tine și nu o vei fi împlinit, să fii încredințat că ai nesocotit în acelaș timp însăși porunca și voința lui Dumnezeu. Căci ce-a vrut Mântuitorul, ce-a ținut El în toată lucrarea vieții Sale pământești și de ce s'a adus pe Sine jertfă pe crucea Golgotei, dacă nu pentruca și tu să stai față de Dumnezeu-Tatăl în acelaș raport de iubire în care este și El, adică voința Tatălui ceresc să fie și voința ta, bucuria și întristarea Lui să fie și bucuria și întristarea ta?

Și Dumnezeu era Cuvântul. Ca nu cumva să se pară cuiva că el — Ioan evanghelistul —, afirmând că Iisus era din veșnicie și se afla într'un raport de absolută iubire cu Tatăl, n'a înțeles în acelaș să afirme și divinitatea Lui, egală întru totul cu a Tatălui, de aceea adaogă acest cuvânt: Cuvântul adică Iisus era Dumnezeu, deci de aceeași ființă cu Tatăl.

Iubite cetitor. Nu-ți simți inima încălzită de apropierea împlinirii unui gând care te-a frământat mereu și niciodată n'ai putut să ți-l lămurești? Căci nu se poate să nu fi dorit ajutorul care ți-a lipsit totdeauna și pe care n'a putut să ți-l dea nimeni. Cine-ar fi putut să ți-l dea? Un om ca și tine, a cărui putere nu se arată decât o clipă în veșnicia în care plutim? Un om care stă față de Dumnezeu într'un raport de dușmănie, luptă oarbă sau chiar numai indiferență. Un om — om ca orice om — deci stăpânit de păcat și incapabil să facă vreo mișcare, dacă aceasta nu e pricinuită de puterea păcatului? O, de sigur că un asemenea om nu-ți este de niciun folos. Dar iată că Dumnezeu ne-a dat un Om, care este din veșnicie, care stă față de El în raport de iubire și e chiar în natura Lui Dumnezeu. Ni L-a dat pentru a ne ajuta nouă. Acesta este Iisus.

Acesta era întru început la Dumnezeu. În acest verset Sf. Ioan evanghelistul nu face

altceva decât să repete, în cuvinte mai puține ceeace a zis mai sus, adică: Acesta (Iisus Hristos, cuvântul) era întru început (era din veșnicie) la Dumnezeu (în raport de iubire cu Dumnezeu).

Până aci ni s'a spus tot ce putem și trebuie să știm despre Iisus în sânul Tatălui ceresc, înainte deci de momentul creațiunii lumii spirituale și materiale.

Urmează acum momentul al doilea, în care ni se arată locul lui Iisus din clipa creațiunii, adică raportul Lui față de creaturi. Ascultați:

Toate printr'însul s'au răcut; și fără El nimic nu s'a răcut (din tot) ce s'a răcut. Noi adorăm pe Dumnezeu în trei persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, toate trele persoanele având însă aceeași natură, fiind de-o ființă. Tatăl este Dumnezeu, Fiul este Dumnezeu, Duhul Sfânt este Dumnezeu, adică un Dumnezeu după ființă—și totodată Tatăl este o persoană, Fiul este altă persoană și Duhul Sfânt a treia persoană, nu subordonate cumva una alteia, ci toate egale, dar deosebite. Pentru că după ființă Dumnezeu unul este, dar după persoane trei, se înțelege că toate trele persoanele Dumnezeirii au luat și iau parte la orice operă care privește creațiunea și conducerea lumii create. Însă, opera creațiunii se atribue Tatălui, opera mântuirii Fiului, iar opera sfințirii aparține Duhului Sfânt.

În cuvintele citate mai sus e vorba de creațiunea lumii îngerești, care a precedat creațiunea universului material și a omului, ca și de creațiunea întreagă. La această lucrare Fiul a luat parte, căci toate printr'însul s'au făcut și fără El nimic nu s'a făcut din tot ce s'a făcut. Deci Iisus nu stă în fața noastră — a oamenilor — ca un strein, ci ca celce este însuși autorul, și tot atât de bine ne cunoaște cum cunoaștem noi un lucru făcut de mâna noastră. Așa dar, smerește-te când stai în fața Lui sau când auzi măcar numele Lui, căci El este celce te-a făcut. Și să nu întrebi ce rost poate avea El în viața ta, căci dacă te-a făcut El, înseamnă că e Stăpân și că te poate perfecționa sau sfărîmă.

Intru El era viața și viața era lumina oamenilor. Când cetiți întru El era viața să nu înțelegeți că *era* dar acum nu mai este, căci acest *era* înseamnă *a fost, este și va fi*, adică acest *era* cuprinde în el trecutul din

veșnicie, prezentul și viitorul vecinic. Această însemnare o are *era* în toate locurile de aci, unde e vorba de Iisus. De ce ne spune că întru Iisus *era* viața? Pentru a ne lămurii mai bine raportul în care stă Iisus față de noi. El e creatorul nostru. Între El și noi sunt legături atât de puternice și de tainice, încât prin creațiune nu numai că nu s'a terminat lucrul Lui, ci din contră a crescut. Căci a fost pentru El un prilej de a revărsa din abundența vieții Lui puteri de viață omenirii creată de El. Dealtfel, o omenire lipsită de revărsările vieții Lui nici n'a existat în gândurile lui Dumnezeu. De aceea zice evanghelistul că întru Iisus *era* viața și viața Lui — a lui Iisus — era lumina oamenilor. Se înțelege ușor că fără comunicarea tainică a vieții Lui, omenirea n'are lumină, zace în întunec. Și păcatul izbutește de multe ori să întrerupă această comunicare. Din care pricină atâtea suflete omenești lăncezesc în întunec, roase de patimi și împovărate de nevoi ucigătoare. Ce comparațiune sublimă: viața lui Iisus este lumina oamenilor! O viață nu se poate concepe ca ceva care stă pe loc, nevăzută și fără rezultate. Viața e o încontinuu mișcare. Viața lui Iisus este ca o lumină care arde încontinuu, care se descoperă tuturor oamenilor și răspândește căldură și îmbiere spre zările cerești ale veșniciei.

Și lumina luminează în întunec și întunecul n'a cuprins-o. Iisus era viață și viața *era* lumină. Această lumină luminează în întunec. În care întunec? În întunecul aruncat deasupra omenirii prin păcat, în clipa în care porunca lui Dumnezeu a fost călcată de om. Satana a adus întunec, îndemnând pe om la păcat. Dar acest întunec n'a putut fi așa de des, încât să oprească orice licărire de lumină a vieții și puterii lui Iisus. Ce mângâietor e acest gând! Oricât s'ar cufundă un om în subteranele întunecoase ale păcatului, lumina vieții lui Iisus tot ajunge la el. Vedeți, razele soarelui pot fi complet împiedicate a mai pătrunde undeva, dar razele luminii cari pornesc din viața lui Iisus pătrund până în sânul pământului. Intr'adevăr, dela crearea primei perechi de oameni, și după căderea lor în întunecul păcatului până la venirea în trup a Mântuitorului, lumina vieții Lui a luminat neîntrerupt și a condus pașii șovăitori și slabi până la neputință ai omenirii.

Dar întunerecul n'a cuprins'o. Nu zice că omul este celce n'a prețuit această lumină ce l-a însoțit. Pentru a nu arunca toată vina îndepărtării de Dumnezeu numai asupra lui. Ci se aruncă vina asupra întunerecului, care n'a făcut loc mai mult Luminii vieții lui Iisus, adică se aruncă vina asupra păcatului. Ah! Cât de mare este bunătatea și iubirea lui Dumnezeu! El se apropie de noi, luând trup omenesc, și ne spune că ne aflăm în întunerec. Nu ne învinuște însă, ci toată vina o pune pe socoteala păcatului, adică a Satanei. Căci n'am știut, nu ne-am dat seama de perfidia planurilor Satanei. Și ispita lui a fost prea meșteșugită ca să fie înțeleasă de om. Aceasta însă pentru timpul care a precedat întruparea Domnului. Din momentul în care El a venit alături de noi, în trupul nostru, descoperindu-ne voința lui Dumnezeu și răstignindu-se ca prin jertfa Lui să șteargă jicnirea adusă poruncii și voinții lui Dumnezeu, din acel moment vina nu mai este a păcatului, ci a fiecărui om în parte. Astăzi lumina vieții lui Iisus luminează pe firmamentul vieții spirituale și tu nu o vezi din pricina întunerecului păcatului. Dar cum, nu știi că Iisus a spânzurat păcatul pe cruce, nu știi că a biruit moartea prin înviere, nu știi că prin sângele Mielului suntem izbăviți de păcat? Iar dacă știi, de ce nu crezi? Pentru că de-ai crede n'ai avea nici o vină; iar dacă nu crezi vina e ta, nu a păcatului, pe care Domnul l a desființat și ți-a dat și ție putere să te desparți de el.

Iisus ia trup omenesc, se arată lumii, descoperă voința lui Dumnezeu, biruiește păcatul și dă oricărui om puterea de a se împacă cu Dumnezeu. Dumnezeu trimite chiar un înainte-mergător, pe Sf. Ioan Botezătorul, care să pregătească lumea pentru primirea luminii vieții celei adevărate, pe care o aducea Iisus. Acestea ni le spune mai departe sfântul Ioan evanghelistul ca și cum ne-ar întreba: tu, în ce stare te găsești? Ai primit pe Iisus? Ai crezut în El? Te-ai împărtășit din plinitatea vieții Lui? Lumina Lui a risipit întunerecul păcatului în care te-ai născut? Ascultați cuvântul evanghelistului:

Fost-a om trimis dela Dumnezeu, iar numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre lumină, ca toți să creadă. Nu era el lumina, ci ca să mărturisească despre lumină.

Aci puține avem de spus. Înainte de a se naște Mântuitorul s'a născut Ioan Botezătorul, din Elisabeta și Zaharia preotul. Chiar nașterea lui, întâmplată la adânci bătrânețe ale părinților săi, ne vorbește despre misiunea înaltă pe care a avut-o Ioan Botezătorul. El era trimis de Dumnezeu, deci avea o însărcinare în strânsă legătură cu planul și voința lui Dumnezeu. Care era această însărcinare? Ne-o spune însuși evanghelistul: să mărturisească despre Lumină. Era nevoie de mărturisirea lui Ioan? Dacă însuși Fiul lui Dumnezeu avea să apară în fața omenirii și să vorbească lumii despre voința lui Dumnezeu, confirmând orice cuvânt prin semne și minuni, desigur că nu era nevoie. Lumea putea să vadă pe Iisus și lucrurile Lui și să creadă, ca să se mântuiască. Dar nu. Dumnezeu a vrut ca și mai mult să vină în ajutorul lumii. Bunătatea Lui infinită a găsit că mai mult va ajuta lumii, dacă va trimite înaintea Mântuitorului pe un om care să mărturisească apropierea împărăției cerurilor. Și astfel l-a trimis pe Ioan, care nu eră lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină. Mărturia lui Ioan Botezătorul a fost atât de clară, încât oricine putea să vadă că aci e vorba de un lucru voit de Dumnezeu, nu de om.

Dumnezeu a rânduit ca deapănarea să se găsească suflete omenesti cari să mărturisească prezența lui Iisus. Mai mult. A întemeiat un așezământ sfânt: biserica și a rânduit preoția — amândouă instituțiuni de origine dumnezească, prin care se comunică tuturor credincioșilor harul sfințitor. Mărturisirea preotului, ca și cea a bisericii e sprijinită astăzi pe faptul central al mântuirii: jertfa Domnului, — fapt pe care predica lui Ioan îl prevedea numai.

Pr. MANEA POPESCU

AU APĂRUT:

- Vol. I — 69 „CUVÂNTĂRI ȘI PREDICI ale unui teolog, mai târziu cleric român în țară sub stăpânire străină”. Pag. 382 — 1888-1902. Lei 120 —
Vol. II — 55 „PASTORALE ȘI CUVÂNTĂRI ale unui episcop român în țară sub stăpânire străină”. Pagini 306. — 1910-1919. Lei 50. —
Vol. III. — 95 „CUVÂNTĂRI. Trei ani de propoveduire pastorală”. Pagini 356 — 1919-1922. Lei 60. —

toate de

DR. MIRON CRISTEA

Dați fiind valoarea autorului, le recomandăm preoției noastre spre cumpărare și folosire în munca ei pastorală.

„APOSTOLUL”

Contribuțiuni la săptămâna noastră de retragere

Retragerile spirituale la noi au luat un caracter oficial, începând cu preoții. Evenimentul acesta merită să fie memorat, deoarece existența lui se va prelungi în decursul timpului care va veni, pentru că împlinește o cerință imperioasă a sufletului creștin în general și a sufletului sacerdotal în special. La noi, lipsa unui regim de retrageri, cel puțin pentru preoți, constituia o lacună pe care o minte sănătoasă s'a și grăbit s'o completeze.

În biserica romano-catolică, iezuiții de astăzi, confrăți prin succesiune ai lui Ignățiu de Loyola († 1556), se pot lăuda că dețin secretul realizării fructuoase a acestor retrageri. Și cu drept cuvânt, Ignățiu de Loyola a fost cel dintâi care a sistematizat retragerile spirituale, așa cum se poate vedea în opera sa, *Exercices spirituels*, care este prima lucrare de acest gen; iar urmașii lui de astăzi, călugări iezuiți, care au o pregătire culturală excepțională, s'au arătat demni de înaintașul lor, devenind astfel specialiști în această materie și în general vorbind, — fără nicio prejudiciere a logice, poate cumva a moralei — se pot mândri, cum am amintit mai sus, că retragerile preoților și ale laicilor, conduse de ei, sunt cele mai metodice, deoarece sunt foarte organizați și foarte ingenioși în a găsi singuri răspunsul la problema unui caz particular (vorbesec de cei retrași) și pe care ghidul retragerilor nu-l semnalează.

Este și natural să fie așa, ca unii ce au o experiență proprie foarte îndelungată. Dar aceste chestiuni vor forma obiectul unui alt articol, unde se va preciza latura practică a problemei.

Deocamdată, deoarece la noi această problemă a retragerilor este la începutul ei, de actualitate, cred că este necesar și interesant în același timp, să i se cunoască origina, pentru că să se precizeze dacă ea face parte integrantă din creștinismul originar pur ortodox, sau este un articol de import adus la noi de cineva care a trăit cândva în lumea romano-catolicilor.

În această ordine de idei, e bine, dela început, să menționăm faptul, că dacă cumva restabilirea retragerilor spirituale la noi români ortodoci, a fost sugerată de extinderea și amploarea practicării acestor retrageri

în biserica romano-catolică, apoi nu este mai puțin adevărat că origina lor trebuie căutată întâi în *Evangelii*, apoi în pustiriile (deșerturile) orientului, unde coenobiții și anahoreții, după exemplul clasic dat de Mântuitorul, se retrăgeau în singurătate deplină pentru câțva timp, uneori pentru toată viața și acolo continuau să practice acea metodă de înobilare sufletească, metodă a cărei piatră fundamentală o pusese chiar Intemeetorul creștinismului. De altfel și romano-catolicii, în general, afirmă că Ignățiu de Loyola nu este inventatorul retragerilor, ci numai restauratorul lor. În deobște, se spune despre dânsul că a făcut din aceste retrageri o artă specială. Unii însă, au comis în trecut marea greșală de a declara, că el este fondatorul retragerilor. Alții din contră, au mers până acolo încât să afirme că „*Exercițiile*“ sale nu sunt originale, ci au avut ca model între altele cartea abatelui Garcia de Cisneros, intitulată „*L'Exercitatio de la vita spiritual*“.

Un călugăr iezuit, ne relatează că într-o epocă când în Spania se duceau atacuri violente contra *Exercițiilor* spirituale ale lui Ignățiu de către un Melchior Cano și Pedroche, arhiepiscopul de Grenada, într-o predică din 1554, vorbind despre retragerea Mântuitorului în pustie, reprezenta pe Mântuitorul ca invitând oamenii să facă și ei din când în când câte o retragere pentru a lua în considerație nevoile sufletului lor.

Iată dar că mărturiile istorice concordă cu premisele noastre, stabilitate mai sus și pe care urmează a le desvolta mai la vale.

Mântuitorul Hristos, izvorul tuturor exemplor salutare, a arătat, că omul pentru a putea contempla pe Dumnezeu și a comunica cu El are nevoie de o adâncire în sine însuși și aceasta nu se poate realiza decât prin solitudine (retragerea în singurătate).

Iată un pasaj caracteristic în această privință:

„Mântuitorul Hristos, fără a avea nevoie de singurătate, fără a se teme de norod ci pentru a sprjini pe fapte doctrina sa „*se sui pe munte*“. Singur se rugă, în singurătate posti și tot în singurătate învinse ispitele satanei. După aceea, scăpând de pericolele ce i veniau din partea adversarilor și la care în mod voluntar se expusese, refugiat în singurătate, de două ori, cu câteva pâini și mai puțini

pești a săturat în chip miraculos mulțimea înfometată. Când află vestea morții lui Ioan se retrase în singurătate ca într'un loc de mângâiere și de pace...

Pe vârful unui munte se schimbă la față, atunci când pe deasupra Lui vocea „Părintelui veșnic” răsuna ca un tunet. Tot pe un munte petrecu nopți în rugăciune. Însfârșit, tot pe un munte, fu văzut în preziua morții Sale, rugându-se, ceva mai încolo de ai Săi. Pentru această rugăciune, care fu aproape ultima, El căută cu atât mai mult un loc retras, cu cât avea să ne învețe cum și noi la rândul-ne să facem retragerea, în vremuri grele... Acestea toate sunt adevărate și afirmate de Evangheliile. Nouă creștinilor de astăzi nu ne este permis a gândi altfel de cum a gândit În-vățătorul nostru, Stăpânul nostru, Dumnezeuul nostru.

Prin urmare, este incontestabil că Mântuitorul Hristos prin numeroasele exemple de retrageri a consacrat o metodă pedagogică, pe care omenirea creștină are datoria s'o cunoască și s'o exerseze, în condițiunile corespunzătoare dorinței și aptitudinilor fiecărui. Biserica are datoria să avizeze și să reguleze mecanismul acestei probleme practice.

Sfinții Orientului sunt cei dintâi care au pus în aplicare exemplul retragerilor, dat cum am văzut de Insuși Mântuitorul.

Retragerile unora erau însoțite de o asceză severă, uneori excesivă. Un episod caracteristic ilustrează deplin această afirmație:

„Paludius întâlnește la Ierusalim un călugăr numit Adolius care practica ascetismul (în singurătate bine înțeles) dincolo de puterile omenești și din cauza excesului abstenenței sale fu luat uneori drept o fantomă.

În secolul al V-lea, luăm cunoștință de întemeierea unor retrageri pe care le vom numi *quadragesimale*, care au durat multă vreme la călugării dimprejurul Ierusalimului și care fără îndoială este o copiere, o imitație a retragerii Mântuitorului pentru patruzeci de zile în pustie. Și pentru a nu schimba întru nimic procedeul Mântuitorului, dela un timp, sfinții începură să părăsească mănăstirea pentru a se duce chiar în deșert, de unde se reîntorceau la Florii sau la Paști.

Cel dintâi care dădu tonul pare a fi sf. Evtimie († 473) a cărei viață este foarte bine descrisă de Sf. Ciril de Scytopolis, unul din cel mai străluciți aghiografi. Sf.

Evtimie cel mare, înainte chiar de a veni la Ierusalim, părăsea mănăstirea sa Mitilene și petrecea pe munte, în singurătate, tot timpul dela Epiphanie până la Paști. La vârsta de 29 de ani se stabili aproape de Ierusalim și în toți anii, împreună cu prietenul său Teoctist, sau sinascetul său, cum îl numește Tipiconul Sf. Sava, se ducea în deșertul Cotyla sau Ruba pentru ca să facă penitență și să se roage. Sf. Evtimie făcu această retragere anuală aproape de șaptezeci de ori.

După exemplul Sf. Evtimie, Sf. Longin, Domițian, Sava și Gavriel se retraseră și ei în pustie, tot pentru patruzeci de zile.

În viața sfintei Maria Egipteanca găsim un pasaj foarte interesant cu privire la retragerea anuală, pe timpul postului cel mare, a monahilor palestinieni:

În prima Duminecă a postului mare se săvârșia ca de obicei sfânta liturghie, când toți călugării se împărțeau. După un mic prânz, se adunau din nou, se rugau, apoi fiecare trecea prin fața stareșului și cu brațul după gâtul lui, își cerea iertare pentru greșalele făcute, după care i se da binecuvântarea pentru opera pe care avea s'o întreprindă (retragerea adică). La biserică rămăneau numai doi, nu ca să păzească biserica, ci pentru ca să nu se întrerupă slujba.

La plecare, își lua fiecare pâine, curmale, legume, alții plecau cu mâna goală și de îndată ce treceau Iordanul se despărțiau și se depărtau la mari distanțe, unul de altul. De aici înainte, în singurătate deplină, nu se mai întâlneau; dacă din depărtare observau vreun frate venind, se întorceau pentru a evita întâlnirea.

Fiecare nu trăia decât pentru el și pentru Dumnezeu, rugându-se și cântând întotdeauna psalmi. În Duminica Floriilor se reîntorceau la mănăstire.

Retragerea quadragesimală se menține încă în decursul timpului. Așa în viața Sf. Lazăr Galeziotul († 1054) citim, că părăsind mănăstirea, unde își primise metania veni de se instalează în mănăstirea Sf. Sava. Aci se născu în el dorința de a se duce în pustie pentru a se pregăti în vederea Paștilor. Stareșul îl refuză. El plecă fără învoirea Stareșului, dar la întoarcere nu mai fu primit imediat, din cauza neascultării. Mai târziu, după ce fu reprimat, căpătă autorizațiunea de a-și petrece postul în singurătate,

Recluziunea quadragesimală o găsim practică și într-o mănăstire din Constantinopol de către Sf. Hipaciu († 446).

Din orient aceste retrageri au fost împrumutate de Occidentali, care le-au practicat cu aceeași scrupulozitate.

Din cele ce am văzut, aceste retrageri quadragesimale sunt făcute în scopul purificării sufletului ca parte negativă; iar ca parte pozitivă ele formau timpul secerișului, când adică cei retrași adunau provizii duhovnicești pentru tot anul. Având la bază acest spirit, ele nu diferă întru nimic ca scop de retragerile care s'au introdus și la noi și care în mod surprinzător, din punctul de vedere istoric al problemei, în lumea romano-catolicilor se practică pe o scară întinsă, nu numai de către preoți, ci și de către laici.

Ruperea contactului cu lumea, convorbirea în taină cu Dumnezeu, reîmprospătarea energiilor spirituale sunt tot atâtea puncte ale retragerilor quadragesimale cu cele de astăzi.

Mai deosebim și alte retrageri private făcute într'un scop bine definit.

Așa, Socrate ne relatează că Alexandru, Patriarhul Constantinopolului, convins că reîntoarcerea în oraș a lui Arie însemna distrugerea hotărîrilor Sinodului dela Nicea, părăsi dialectica și căuta refugiu în Dumnezeu.

Posti, se rugă, pe urmă se închise într-o biserică și intrând în Sf. Altar, se prosternă, rugându-se cu lacrimi. Zile și nopți petrecu aci, pânăcând Dumnezeu îi împlini dorința. El cerea ca Dumnezeu să-i ia viața pentru că să nu mai vadă zile de ceartă, în cazul când Arie are dreptate; iar dacă Arie este un eretic, Dumnezeu să-l pedepsească după păcatele pe care le-a făcut. Și se știe cum a murit Arie, chiar în ziua reabilitării sale.

Iacob de Uisib, de acord cu Alexandru, a îndemnat pe toți credincioșii lui, asupra cărora putea să influențeze, să postească și să se roage timp de șapte zile, pentru ca Dumnezeu să cruțe biserica de rătăcirile lui Arie.

Afară de aceste retrageri putem vorbi de acele retrageri pe care erau și sunt obligați până în zilele noastre să le facă călugării pentru a primi haina monahală. În vederea micii schime se prescrie o retragere de cinci zile, când monahul e obligat să lase lucrul la o parte și să se ocupe numai cu rugă-

ciunea. Pentru marea schimbă se cer șapte zile.

Nu vom uita să adăugăm la cele indicate până aci și retragerile pe care le făceau pioșii în mănăstiri și despre care regulile fondatorilor de ordine bisericesti ne dau destule mărturii.

„Dacă vreunii, clerici sau călugări, vor să asiste la slujbă, cel însărcinat să-i primească îi va introduce“.

Regulele Sf. Vasile sunt și mai interesante, deoarece precizează că la mănăstire trebuie să fie un călugăr cu alese calități de doctor sufletesc care să primească pe străini și în care noi putem vedea un fel de directori (de conștiință) cum au astăzi casele de retrageri ale romano-catolicilor și care deci avea sarcina de a vindeca cu cuvântul pe cei bolnavi cu sufletul. Obiceiul, pe care îl au țărani noștri, de a se duce la o mănăstire odată pe an, sau măcar odată în viață, pentru a se spovedi acolo și a avea un moment de reculegere, are rădăcini adânci în trecutul creștinismului oriental.

Adeseori creștinii în orient au cerut să fie spovediți de călugări, chiar dacă aceștia nu aveau darul preoției.

Dragostea și interesul pentru mănăstirile în floare din orient se văd manifestate și la occidentali care nu cruțau osteneala drumului și făceau dese pelerinagii aci.

Două lucruri interesante se desprind de aci:

a) Că în poporul laic credincios, din orice timp și orice loc, a existat și va exista o atracție către mănăstire, în sensul că cel puțin odată în viață să se ducă la una din mănăstirile mai apropiate, pentru a trăi acolo câteva clipe mai aproape de Dumnezeu.

b) Și în sfârșit că oricât, mai ales preoții de sate, vor certa pe acei enoriași fervenți practicieni ai retragerilor spirituale laice, nu vor ajunge să stârpească acest sublim și creștinesc obicei.

Acestea zise, închei studiul de față, trăgând concluziunile logice care vor servi poate la formarea unei convingeri că ce s'a început la noi merită să i se dea toată atenția cuvenită: întâi, pentru motivul că aceste retrageri, care la noi au fost lăsate în părăsire, datorită nu știu căror împrejurări, sunt proprietatea creștinismului ortodox, al căror început l-a făcut Mântuitorul nostru, împreună cu sfinții Săi Apostol și care au fost aplicate și continuate de sfinții deșerturilor orientale.

Trebuie să vedem dar în ele o metodă pedagogică morală cu caracter pur ortodox. Al doilea motiv îl formează faptul că retragerile spirituale corespund unei cerințe imperioase a

sufletului omului.

Exemplele cu care s'a ilustrat mai sus acest adevăr cred că exclud orice comentarii.

PR. AL. CONSTANTINESCU

CATEHISM ORTODOX CONTRA SECTANȚILOR

Ediția Sf. Sinod bulgar
de Bogoliubov-Kalnev

CAP. III.

§ 1. Despre alcătuirea bisericii lui Hristos.

Întrebare. — Ce este adevărata biserică a lui Hristos?

Răspuns. Adevărata biserică a lui Hristos este adunarea creștinilor ortodocși — întemeiată de Dumnezeu (comp. 1 Cor. 11:18). Această adunare, în lupta cu ispitele pieritoare ale vieții pământești, ține fără șovăială toate poruncile evangheliei. Ea se conduce de episcopi, presbiteri și diaconi rânduiți de Dumnezeu; este sfințită cu lucruri harice deosebite — *sfintele taine* (Mat. 16:18; Fapt. 2:46, 47, etc).

Întrebare. Se poate da oare numele de „Biserica lui Hristos“ la orice fel de adunare de creștini?

Răspuns. Nu! Acest nume sfânt se poate da numai la o societate creștină care mântuind sufletele, ține fără stricăciune credința cea sănătoasă sau *ortodoxă*, — toate tainele și care are: episcopi, presbiteri și diaconi rânduiți după lege (1 Timot: 3:1-9; Fapt. 20:17, etc.).

Întrebare. Pe cari episcopi și presbiteri trebuie să-i numim *legali*, adevărați urmași ai Apostolilor?

Răspuns. Pe aceia cari mărturisesc credința ortodoxă, trăiesc după virtute și își trag dela apostoli începutul așezării lor în îndatoririle sfinte.

Întrebare. Cu ce am putea asemăna genealogia episcopilor?

Răspuns. Putem s'o comparăm cu genealogia lui Hristos. După cum evangheliștii scot pe Mântuitorul (vorbim de trup) din neamul lui Iuda, dela Adam, tot asemenea și noi suntem datori să ducem pe episcopii noștri la apostoli.

Întrebare. Putem să urcăm genealogia episcopilor până la apostoli?

Răspuns. Fără îndoială că putem. În istoria bisericească se păstrează tradiția despre toți urmașii apostolilor. Trebuie să credem în această istorie, ca într'o adevărată mărturisire omenească (1 Ioan. 5:9). Biserica lui Hristos este păzitoarea credincioasă a oricărui adevăr (1 Timof. 3:15).

Întrebare. Și cum mai numim pe episcopi și presbiteri?

Răspuns. Păstori duhovnicești, părinți, conducători și dascăli.

Întrebare. Pe ce bază le dăm aceste numiri?

Răspuns. Pe temeiul cuvântului dumnezeesc. În evanghelie, Domnul se numește păstorul nostru și dascăl (Ioan 10:11; Mat. 23:8). Mântuitorul însuși a rânduit în biserică *păstori*, *părinți* și *cârmuitori* ca să conducă pe credincioși. Așa mărturisesc Sfinții Apostoli. *Pe păstorii voștri îi rog — ca unul ce sunt împreună păstor... vorbește Ap. Petru* (1 Petr. 5:1). Apostolul Pavel învață: „*Pentru că zece mii de învățători de ați avea în Hristos, totuși nu aveți mai mulți părinți*“ — se înțelege părinți duhovnicești (1 Cor. 4:15. Vezi Evrei. 13:7). În alt loc același apostol scrie: Domnul a pus în biserică „*pe unii apostoli, pe alții prooroci, pe alții păstori și învățători*“ (Efes. 4:11).

Pe acest temei biserica numește, cu drept cuvânt, pe episcopii și presbiterii săi *părinți*, *păstori*, *învățători*, *conducători*.

Întrebare. De obicei cum numesc ortodocșii pe presbiteri?

Răspuns. Creștinii ortodocși îi numesc *preoți*.

Întrebare. Se poate oare să dăm păstorilor *creștini* acest nume?

Răspuns. Se poate. Apostolul mărturisește că Hristos are „preoție care nu mai trece“ (Evr. 7 : 24). Apostolul Pavel a predat această „preoție“ lui Timotei (1 Timot. 4 : 14). Această preoție cu însușirea ei de „ce nu trece“, adică veșnică, trăiește în biserica lui Hristos până astăzi (Vezi Isaia 66 : 21, 22).

Întrebare. Cum ne învață cuvântul lui Dumnezeu, să ne purtăm cu păstorii bisericii?

Răspuns. Suntem datori „să-i socotim pe ei vrednici de prisoselnică dragoste pentru munca lor“. (1 Tes. 5 : 17), supunându-ne lor în lucrurile ce privesc viața religioasă (1 Petru. 5 : 5; Evr. 13 : 17). Cât privește trebuințele materiale suntem datori să mulțumim pe păstorii noștri.

Întrebare. Pe ce se întemeiază o atare rânduială?

Răspuns. Se întemeiază pe poruncile apostolice. Apostolul Pavel scrie: „Preoții cei ce-și țin bine dregătoria să se învrednicească de îndoită cinste....“ (Timot. 5 : 17). Acelaș Apostol întărește că însuși Domnul „a poruncit ca cei ce propovăduiesc Evanaghelia să se hrănească din Evanghelie“ (1 Cor. 9 : 13, 14). Și încă: „Cel ce primește cuvântul învățăturii să facă parte învățătorului din toate câte are“ (Galat. 6 : 6). Pentru acest motiv păstorii ortodocși trebuie să se folosească de păstoriții lor credincioși când vine vorba de întreținerea lor (1 Cor. 9 : 11 — 14).

Întrebare. Nu se poate oare să socotim drept „conducători“ ai bisericii pe acei oameni cari — distingându se printr'o viață bună și virtuoasă — își însușesc ei singuri vrednicia de păstor.

Răspuns. Nu se poate. Astfel de oameni cu toate meritele lor, nu pot fi păstori ai bisericii. Ei se aseamănă cu Corei, Datan și Aviron — înșelători în mijlocul poporului lui Dumnezeu. De aceea, după cum pământul a înghițit pe acești înșelători din pricina nelegiuirilor lor. (Numerii cap 16) tot asemenea și pe imitatorii lor din Noul Testament îi numește evanghelia furi și tâlhari duhovnicești (Ioan : 10 : 1).

§ 2. Despre unitatea, sfințenia și infailibilitatea bisericii.

Întrebare. Ce însușiri are biserica pe care a întemeiat o Domnul pentru mântuirea credincioșilor?

Răspuns. În articolul IX al simbolului de

credință numim biserica : *Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.*

Întrebare. Ce însemnează aceste numiri?

Răspuns. Biserica lui Hristos este *una*. Oricât de multe societăți creștine și-ar însuși acest nume, — *adevărata* biserică a lui Hristos rămâne tot *una*. Aceasta pentru motivul că biserica lui Hristos este trupul Lui (Ef. 1 : 23) și Hristos are *un* singur trup.

Întrebare. Dar pe ce temei se vorbește în epistolele apostolice despre multe biserici (Galat 1 : 2; Vezi Apoc. 1 : 11)?

Răspuns. Biserica *ecumenică*, ca trup al Domnului, este *una*. Dar într'un trup viu sunt *multe* membre. Tot asemenea și în lume sunt multe societăți cari mărturisesc o credință sfântă. Aceste societăți, în calitate de membre ale unei Biserici, se numesc, în Scriptură, de asemenea biserici.

Întrebare. Societățile creștine, diferite din punct de vedere al mărturisirei de credință — nu se pot numi biserici dumnezești?

Răspuns. În nici un caz nu se pot numi așa. Aceasta ar însemna, că Hristos are multe corpuri, deosebite unul de altul. Apostolii însă învață despre un corp al lui Hristos (1 Cor. 12 : 13) — deci despre o biserică pe care o conduce în chip duhovnicesc (Ef. 1 : 22, 23). Pentru acest motiv Sf. Ciprian de Cartagena spune: „Dacă cineva a căzut din unitatea bisericească, trebuie să-l considerăm drept eretic; iar cine apără pe un asemenea eretic împotriva bisericii, acela se înarmează împotriva tainei predaniei divine“.

Întrebare. În ce sens se numește biserica lui Hristos *sfântă* — în simbolul de credință?

Răspuns. La această întrebare — catehismul creștin, cel mare, dă următorul răspuns: Biserica este sfântă „fiindcă este sfințită de Iisus Hristos prin strădaniile Lui, prin învățătura și rugăciunea Lui și prin sfintele taine“. (Ef. 5 : 25-27; Ioan 17 : 17-19, comp. Evr. 2 : 11).

Întrebare. Atributul de — sfântă — pentru biserică nu vorbește oare, că oamenii cari o compun sunt fără păcate?

Răspuns. În nici un caz, nu! Apostolul Ioan scrie: „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi (1 Ioan 1 : 8). Așa mărturisește și Ap. Iacob: „toți greșim“ (— 3 : 2).

Întrebare. Dacă oamenii sunt spălați de

păcate cu sângele lui Hristos (Apoc. 1: 5) cum pot sta ei până acum în păcate?

Răspuns. Din pricina slăbiciunilor lor și din cauza înșelăciunii diavolului. Oamenii mântuiți de Domnul — din necurăția lui Adam (Tit 3: 5, etc.), sunt datori „cu frică și cu cutremur să desăvârșească mântuirea lor” (Filip. 2: 12). E de remarcat expresia Apostolului. În mântuirea noastră el nu pune totul asupra lui Hristos, ci lasă mult în sarcina voinței noastre libere. Dar tocmai aici stă greutatea: ne cheamă să înfăptuim singuri mântuirea noastră, iar demonii ne împiedică amăgindu-ne cu păcatul! Păcatele întină atât de mult sufletele creștinilor așa încât se cuvine acum ca și întotdeauna să roage pe Dumnezeu pentru milostivire și nu ca să le hotărască de mai înainte un loc în raiu (Luca 11: 4; comp. 1 Cor. 4: 5). De aceea, dimpreună cu Apostolul, suntem datori să vorbim de mântuire, numai că „suntem mântuiți întru nădejde” (Rom. 8: 24). Și iată cum. Hristos a înfăptuit mântuirea lumii întregi, dar mântuirea *personală* de dincolo de groapă „nădăjdum” numai să o săvârșim, ferindu-ne întotdeauna de amăgirile diavolului și de înclinarea spre păcat. Acest lucru ne silește să ne smerim în fața lui Dumnezeu și a oamenilor și să ne gândim neconținut la pocăință.

Intrebare. Societățile de oameni, cari păcătuiesc, se numesc oare ele în cuvântul lui Dumnezeu — biserici?

Răspuns. Se numesc. Lucrul acesta se vede deosebit de clar în Apocalips. Acolo se vorbește despre biserici: cea din Efes (— 2: 1), cea din Pergam (— st. 12), cea din Sarde (— 3: 1) și în toate aceste biserici se arată păcate (Apoc. 2: 4; 5: 4).

Intrebare. Dacă este așa, — dacă — fiecare în parte — creștinii sunt slabi și înclinați spre păcat — putem oare să credem în infaibilitatea întregii biserici a lui Hristos?

Răspuns. Este necesar să credem în infaibilitatea bisericii *ecumenice*. Acest lucru îl cere dela noi Domnul.

În evanghelie a zis: „Eu voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui”. (Mat. 16: 18).

Intrebare. Ce însemnează aceste cuvinte ale Mântuitorului?

Răspuns. Domnul a făgăduit bisericii Sale să rămână în veci neînvingă de dușmani. După făgăduința Domnului, chiar puterile

demonice nu pot învinge biserica. Nu o vor putea atrage pe drumul pierzării și minciunei. Cu atât mai mult nu o vor putea împărți oamenii — toți asupritorii, ereticii și păcătoșii.

Intrebare. Și ce ne mai întărește în această convingere privitoare la biserică?

Răspuns. Cuvintele apostolului Paul. Acesta scrie lui Timotei: „Biserica lui Dumnezeu este stâlp și temelie adevărului”, (1 Timot. 3: 15). Din cuvintele apostolului urmează, că cel mai vecinic adevăr se sprijină pe biserică, ca pe stâlpul său. De aceea e lucru neîndoios, că biserica lui Hristos este *infaibilă*. În fața învățături și voinței ei noi toți credincioșii suntem datori să ne înclinăm cu evlavie.

Intrebare. În afară de aceasta, în ce mod și de unde ne putem încredința — pe bază de experiență — despre infaibilitatea bisericii sobornicești a lui Hristos?

Răspuns. La o astfel de convingere ne duce cercetarea simbolului de credință, ortodox. Acesta este un model pentru toți creștinii din toate timpurile, iar în el se găsește expus — după cum am văzut, adevărul evanghelic curat. Însemnează că și biserica ortodoxă va sta în vecii vecilor infaibilă în credință.

Intrebare. În ce sens se numește biserica *sobornicească* și *apostolească* — în simbol?

Răspuns. Deoarece biserica este compusă din totalitatea creștinilor drept credincioși din întreaga lume. Este rânduită prin muncile apostolilor și păzește neatinsă și neschimbată învățătura dela apostoli și transmiterea darurilor Sfântului Duh prin sfințita punere a mâinilor” (Catehismul ortodox, cel mare).

§ 3. Despre judecata păcătoșilor de către biserică.

Intrebare. Ce drepturi a predat Domnul bisericii sale pe pământ?

Răspuns. Drepturi mari și mântuitoare. În particular — dreptul de a judeca pe păcătoși.

Intrebare. Unde se vorbește în Sfânta Scriptură despre puterea judecătorească a bisericii?

Răspuns. În evanghelia după Matei stă scris: „iar de nu va asculta nici de biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș”, (18: 17).

Domnul a mai zis apostolilor: „ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer”. (Mat. 18: 18).

Intrebare. Dar cui aparțin drepturile judecătorești ale bisericii?

Răspuns. Aparțin exclusiv păstorilor bisericii. Lucrul acesta se vede din cuvintele Domnului, îndreptate către apostoli: „Căroră veți ierta păcatele, vor fi iertate; căroră le veți ținea, vor fi ținute”, (Ioan 20: 23). În vederea acestui fapt, apostolul Pavel singur rostește anatema împotriva lui Imeneu și Alexandru pentru hulirea de Dumnezeu, (1 Timot. 1: 20).

Intrebare. Dar cari sunt îndatoririle credincioșilor atunci când frații sunt judecați?

Răspuns. Credincioșii sunt datori să combată și să sfătuiască pe frații cari greșesc. (Ef. 5: 11: 1 Cor. 14: 24). În cazul când ei nu se pocăesc, credincioșii sunt datori să mărturisească împotriva lor înaintea păstorilor bisericii (Mat. 18: 17). Ei singuri, personal să nu judece pe nimeni, (Mat. 7: 1), ci să ierte tuturor greșalele lor Luca 6: 37; Efes, 4: 32).

Intrebare. Ce rânduială este arătată în evanghelie — privitor la judecarea păcătoșilor?

Răspuns. Evanghelia ne poruncește să muștrăm — la început — între patru ochi pe fratele care a păcătuit. Dacă după urma acestei muștrări nu se vede niciun rezultat, să lucrăm asupra cugetului lui cu martori. Dacă păcătoșii nu se căiesc nici atunci, să-i aducem în fața bisericii. Iar cine nu ascultă de biserică, se cuvine să fie *exclus* din societatea credincioșilor și pentru creștinii devine păgân și vameș. (Mat 18: 15—17; comp. 1 Timot. 1: 20; 1 Cor. 5: 1—5).

Intrebare. Cum trebuie să ne purtăm cu creștinii dați afară din biserică?

Răspuns. Trebuie să ținem pe cei excluși *sub însemnare*, sub observare (2 Tes. 3: 14). Suntem datori ca prin rugăciune să-i aducem în stare de căință (Mat 5: 44). Păstori bisericii nu trebuie să primească pe creștinii anatematizați la sfintele taine.

Intrebare. Oare se săvârșește acum judecată asupra celor păcătoși?

Răspuns. Se săvârșește, cu toate că se arată multă indulgență pentru slăbiciunile lor. Păstori ortodocși combat pe păcătoși. Pe cei mai vinovați dintre ei nu-i primește la Sf. împărtășanie. Pe ereticii înverșunați —

pe învățătorii mincinoși îi exclude uneori cu totul din sânul bisericii sau îi anatematizează. O astfel de judecată a ereticilor, anonimă, se face în fiecare an în Dumineca Ortodoxiei. În cazuri excepționale această judecată poate avea loc în tot timpul anului, după cum a fost cazul cu procesul răposatului scriitor Tolstoi.

Intrebare. În timpul apostolilor a existat oare judecată anonimă asupra păcătoșilor la fel cu judecata noastră din Dumineca Ortodoxiei?

Răspuns. A existat. Lucrul acesta se vede din cuvintele Apostolului: „dacă cineva, adică oricare om, vă propovăduiește altfel de cât ați primit — să fie anatema! (Galat. 1: 9).

§ 4. Despre dreptul bisericii de a introduce practici rituale noi pentru zidirea sufletească a credincioșilor.

Intrebare. Biserica are ea dreptul să introducă rituri noi în folosul credincioșilor?

Răspuns. Fără îndoială că are acest drept.

Intrebare. De unde se vede acest lucru?

Răspuns. Înainte de toate din însăși noțiunea de biserică ca fiind corp viu al lui Hristos (Ef. 1: 23).

În diferite împrejurări, corpul viu se bucură ori se întristează de starea membrilor săi. Biserica pământească privind întristarea fiilor săi cu prilejul morții unui prieten sau a unei rude, — îi mângăie cu o slujbă *jalnică*. În zilele luminoase ale Paștelui înveselește pe credincioși cu cântări noi. În felul acesta grija pentru mântuirea sufletească a fiilor impune Bisericii *datoria* să vegheze în deaproape asupra stărei lor sufletești și să-i conducă dacă e necesar, cu *noui* mijloace despre cari poate că nu stă scris în mod *expres* în Sf. Scriptură.

Intrebare. Și de unde mai reiese dreptul bisericii ortodoxe să introducă rituri noi?

Răspuns. Acest drept mai urmează și din exemplul dat de biserică apostolică. La sinodul apostolic s'a hotărât să nu fie circumciși păgânii cari intrau în creștinism. Această hotărâre a fost pentru creștinii ceva nou-introdus (Fapt. cap. 15). Luând acest lucru drept *pravilă* pentru sine, prin aceasta — vechii creștinii ne-au dat și nouă dreptul ca folosindu-ne de o libertate rațională și în-drăsneală evlavioasă să ne purtăm față de cerințele vieții fără să ne temem de mân-

tuirea creștinilor fiindcă se folosesc de noi rituri liturgice.

Intrebare. În această privință ce găsim la ap. Pavel?

Răspuns. Ap. Pavel poruncește creștinilor „Cântați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-i, în psalmi, în laudări și în cântări duhovnicești” (Col. 3: 16). Cântările însă nu au fost predate bisericii. Cu aceasta s'a dovedit limpede dreptul creștinilor de a introduce cântări duhovnicești în folosul credincioșilor.

În cele din urmă, cu noua orânduire privitoare la fecioare (1 Cor. 7: 25), apostolul ne învață, că păstorii bisericii creștine, conduși de Duhul Sfânt (Fapt 20: 20), au autoritatea să stabilească în biserică trepte și modele liturgice pentru folosul sufletesc al credincioșilor atunci când nevoia cere acest lucru.

Intrebare. De ce anume lege trebuie să se conducă biserica atunci când introduce rituri noi?

Răspuns. Apostolul stabilește această lege. El spune că în biserică „toate să se facă cu bună cuviință și după rânduială” (1 Cor. 14: 40); toate aceste lucruri să ajute la zidirea sufletească a credincioșilor. (1 Cor. 10: 23).

Intrebare. Ce anume îndeamnă pe biserică să introducă noi rituri în comparație cu litera evangheliei?

Răspuns. Faptul că în evanghelie fie că nu se spune, fie că sunt amintite prea pe scurt diferitele laturi externe ale vieții creștine — (Ioan 20: 30). Din evanghelie, de pildă nu se poate ști cum trebuie să săvârșim botezul credincioșilor, — cununia sau celelalte taine.

Traducere de Pr. ST. IIIESCU,
Misionar.

PLAN DE PREDICA SAU DE LECȚIUNE PRACTICĂ

Datoriile către Biserică

I. *Pregătirea:* Omul este ființă sociabilă. Izolarea îl plictisește și-l pedepsește. Viața de obște îl ferește și-l desăvârșește.

Colectivitatea cea mai fericită și cea mai potrivită cu dorurile, cu aspirațiunile și cu nădejile sufletului omenesc, este biserica legată de lăcașul sau clădirea cunoscută sub aceeași denumire.

II. *Anunțarea:* Datoriile noastre către biserică.

Tratarea: 1. Biserica este casa lui Dumnezeu. În diferitele colțuri ale Universului nemărginit, Dumnezeu și-a așezat scaunul puterilor Sale, ceea ce a deslușit și a îndemnat pe om să-și zidească sie-și locașuri în sânul cărora să și capete audiențe la împăratul Împăraților, înaintea Căruia să-și verse toate jelanile și plângerile sale.

2. Biserica este casa noastră. Dacă ne naștem în casa pământească unde se deapănă toată drama existenței noastre pământești, apoi în biserică ne botezăm — prilej cu care noi reluăm legăturile cu Dumnezeu Tatăl Ceresc. Biserica este deci pentru noi a doua casă părintească.

3. Biserica este propria noastră imagine. În zidirea unei biserici, arhitectul trebuie să

țină seama de închinarea și preaslăvirea Domnului, iar nu de glorificarea sa, personală, tot asemenea și noi toți laolaltă sântem temple vii zidite după înțelepciunea veșnic nemăsurată a Creatorului. «Voi sânteti temple ale Duhului sfânt».

4. Biserica este materială și spirituală.

Biserica materială este:

a) un loc sfânt prin excelență, curățit, sfințit și populat cu oștirile îngerești.

b) un loc în care se aduc laude lui Dumnezeu și se jerfește mielul euharistie.

c) ea este casa lui Dumnezeu prezent în Euharistia sfântă.

d) ea este casa rugăciunii.

e) ea este casa sfințirii săvârșită prin Sfintele Taine.

5. Biserica spirituală este sufletul nostru d' venit templul lui Dumnezeu prin Sfânta împărtășanie. Prin aceasta el devine un adevărat altar și un potir sfințit. Sufletul nostru plin de har este templul Domnului nostru Iisus Hristos.

6. Trei sunt casele lui Dumnezeu.

a) Universul, care este plin de strălucirea Sa.

b) Biserica care este plină de jertfa Sa.

c) Sufletul nostru, care este plin de harul Său.

7. Trei sunt templele lui Dumnezeu:

a) Lumea creată în care se zugrăvește puterea Sa, înțelepciunea Sa, dreptatea Sa, pronia Sa, și bunătatea Sa.

b) Omul curățit prin botez și sfințit prin taine. Orice creștin este purtător de Dumnezeu — cum foarte limpede se exprimă Sf. Ignățiu din Antiohia.

c) Cerul în care Dumnezeu tronează în slava Sa în mijlocul îngerilor și Sfinților Săi.

IV. *Aplicarea*: 1. Biserica, fiind casa lui Dumnezeu, trebuie *s'o respectăm*.

2. Biserica, fiind casa noastră, trebuie *s'o iubim*.

3. Biserica, fiind propria noastră imagine și predica cea vie, ascultați-o și cercetați-o:

a) nu ca cei impioși

b) nici ca cei curioși, cari vin la biserică ca la un spectacol

d) nici ca cei însetați după frumosul estetic, cari văd în biserică un monument artistic.

e) ci cu respect necalculat și spontan.

f) cu atitudine demnă.

g) cu tăcere adâncă.

h) cu atențiune plină de evlavie.

Pr. Dr. MARIN C. IONESCU
Biserica Cuiub cu Barză

MIȘCAREA MISIONARA

În zilele de 16 Decembrie 1928 și 20 Ianuarie 1929, cercul pastoral Călinești-Muscel și-a ținut ședințele în parohiile Turculești și Călinești.

Oficierea serviciului divin și parastasul pentru eroi și ctitori s'a oficiat de soborul preoților, iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților bisericești. Au predicat Pr. Grigorie Popescu și Mirea Popescu, despre subiectul zilei. La ședințele intime s'a făcut rezumatul cărților: „*Un păstor model și rabinul Isac*“ de preoții Grigorie Popescu și Gh. Tomescu.

S'a ținut ședință publică numai la Călinești, vorbind Pr. Ioan P. Voinescu despre „*Mama și rostul ei în societatea creștină*“, subiect întemeiat pe numeroase citate din Sf. Scriptură, și cu exemplele clasicismului creștin, făcând aluziuni la actualitate și trăgând concluziile necesare. A mai vorbit profesorii Nae Marin, despre „*Patrie și naționalitate*“ și Ioan R. Popescu despre necesitatea actualelor impozite.

Numeroș public a răsplătit munca desfășurată de acești adevărați apostoli ai satelor noastre.

— Pe ziua de 3 Februarie a. c., a avut loc ședința cercului pastoral: „*Malul cu flori*“ în parohia Micloșani, județul Muscel.

După slujba în sobor oficiată de toți preoții a predicat Părintele Stelian Blidan — evanghelia zilei. A urmat parastasul pentru eroi neamului.

În ședința intimă s'a distribuit preoților cărțile procurate pentru bibliotecile parohiale: Oglinda inimi, Corabia lui Noe și scrierile părinților Apostoli.

Ședința publică s'a început cu rugăciunea „*Tatăl nostru*“ cântată. Au conferențiat Pr. Ioan Toader despre post și rugăciune, d. învățător Gh. I. Popescu, „*Sfaturi igienice populare*“, și d-ra Profira Iorgulescu, învățătoare, despre „*Defăimare*“. A fost o ședință bine susținută și deplin reușită.

— În ziua de 17 Februarie a. c., membrii cerc. pastoral circ. VI din protopopiatul Urlați-Prahova, au ținut cerc în parohia Parepa.

De dimineață toți prezenți au oficiat cu deosebit fast, serviciul divin cuvenit și un parastas pentru cei jefiți pentru patrie și neam; iar răspunsurile și celelalte cântări au fost executate în cor de înșiși membrii cercului, poporul rămânând adânc mișcat.

Predica a fost ținută de preotul paroh respectiv V. Angelescu, care cu multă pregătire a făcut înțeleasă credincioșilor Evanghelia zilei.

Apoi, în numele membrilor, a făcut încheierea Părintele președ. N. Ștefănescu-Inotești, mulțumind și împărțind gratis credincioșilor cărți cu caracter moral.

După masă în număr și mai mare fiind strânși enoriașii, s'au întâlnit cu membrii cerc. în școală la ora 2.

Ședința fiind deschisă, toți în picioare au ascultat rug. „*Împărate creșc*“, cântată de cuc. Preoți pe psaltichie; iar Păr. Președinte dă cuvântul tânărului preot C. Dumitru-Magula, care ține o conferință tot de cuprins religios „*Despre poruncile bisericești*“. C. Sa și-a dezvoltat subiectul împodobindu-l cu multe cî-

tate biblice și recomandând credincioșilor pentru lupta spirituală două arme puternice, pomeniște și de biserică — *postul și rugăciunea* — terminând cu cuv. „Priveghiați și vă rugați neîncetat”... ca să fiți primiți în împărăția cerului.

În urmă după o binecuvântare cerută de Dumnezeu s'a mulțumit din nou celor adunați și astfel cu o mare satisfacție din partea tuturor, ședința a luat sfârșit.

— *Activitatea cultural-religioasă a cerc. III pastoral Buna-Vestire din Ploiești. 20 Octombrie — 15 Decembrie 1928.*

Conferințele au avut loc la biserica Sfântul Dumitru. Au vorbit :

1. La 20 Octombrie, P. C. Protopop C. Petre : „Însemnătatea cercurilor pastorale pentru viața creștinului”.

2. La 27 Octombrie Pr. Alex. Popescu, bis. Sf. Ilie : „Despre Sf. Botez”.

3. La 3 Noiembrie : Pr. P. Popescu, bis. Sf. Nicolae, „Moarte și judecată”.

4. Pr. I. Minculescu, 10 Noiembrie : „Viața dincolo de moarte”.

5. La 17 Noiembrie, Pr. I. Ganțoi : „Dagostea către Dumnezeu”.

6. La 24 Noiembrie, Pr. Andrei Popescu : „Judecata viitoare”.

7. La 1 Decembrie, Pr. O. Ialomițeanu : „Adevărata dragoste creștină”.

8. La 8 Decembrie, Pr. P. Tărlceanu : „Vindecarea femeiei gârbove”.

9. La 15 Decembrie, Pr. Alex. Popescu bis. Sf. Ilie : „Taina Pocăinței”.

În vederea Sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului, ședințele cercului s'au suspendat în seara zilei de 15 Decembrie 1928.

CRONICA INTERNĂ

— P. C. Arhim. Chezarie Păunescu a fost numit director și profesor la Seminarul monahal înființat de curând în sfânta mănăstire Cernica. Numirea P. C. Sale garantează cu prisosință așezarea pe temelii solide a acestei instituțiuni menită să dea bisericii și neamului personalități creștine de prim rang.

— P. C. Arhim. Nifon Criveanu, în urma votului Sfântului Sinod, a fost hirotonit arhiepiscop vicar, în ziua de 17 Februarie a. e. pe seama sfintei episcopii Râmnicului Nou-Severin.

— P. C. Ec. V. Poștan, paroh al bisericii Sf. Voevozi din Capitală, a fost ales de Sfântul Sinod să fie hirotonit arhiepiscop vicar pe seama sfintei episcopii a Hușilor.

— Chestiunea ridicării Bisericii Catedrale a Patriarhiei române e din nou pusă la ordinea zilei. Coloanele ziarelor se fac ecoul nenumăratelor voci din public, toate vibrând de dorința ca edificiul să fie cât mai mareț și locul cât mai bine ales. Biserica noastră se bucură firește de aceasta îmbrățișare vie pe care o manifestă — cu atâta entuziasm — creștinii față de acest proiect. Nădăjdum că ideea a dobândit consistența necesară și că în curând neamul nostru va fi împodobit cu această podobă în care trebuie cuprinsă toată oredinoșia și frământarea religioasă pentru întărirea și strălucirea bisericii noastre.

CRONICA EXTERNĂ

Din Biserica Bulgară.

Inchiderea cârciumilor. Sobrania bulgară este ocupată momentan cu un proiect de lege privitor la sănătatea publică. Într'un anumit loc din acest proiect să dă drept femeilor bulgare să voteze alături de bărbați dacă trebuie închise, sau nu cârciumile din comuna respectivă. Copii sănătoși, suprimarea injurărilor și bătăilor, economie, spor la muncă, iată roade binecuvântate ce se așteaptă după urma unei astfel de legi. Se cuvine laudă preoților bulgare care a stăruit mult pentru acordarea acestui drept.

Învățământul religios în școlile minoritare. Catolicii și protestanții au mai multe școli în Bulgaria, foarte bine organizate. Doritor de a învăța limbi străine, tineretul elitei bulgare frecventează cu miile aceste școli conduse cu multă competență de preoți sau de călugărițe catolice. Un singur lucru atrage atențiunea. Miile acestea de tineri ortodocși bulgari sunt obligați să învețe disciplinele religioase din gura preoților catolici. Sfântul Sinod Bulgar a intervenit energic pe lângă organele în drept să dispună ca tinerii ortodocși să aibă posibilitatea a fi instruiți în cele religioase de păstorii lor firești și nu de catolici ori protestanți.

MISIONAR.

AU APĂRUT :

„CARTEA DE RUGĂCIUNE, PENTRU TOT ROMÂNUL”. 150 pag. Format obicnuit, Lei 80 legată și 20 Lei broșată.

„CARTICĂ DE RUGĂCIUNI”, 242 pag. Format micuț. Pentru bărbați, de purtat în buzunarul pieptarului; pentru femei în trăsura de mână. Lei 155 în piele aurită; Lei 90 în piele simplă; Lei 70 și 80 în pânză; Lei 25, Broșată.

de Dr. MIRON CRISTEA, Patriarh.

Se recomandă tuturor.

„APOSTOLUL”

DARURI ȘI MULȚUMIRI

— Consiliul parohial al parohiei Chiojdeanca, Jud. Prahova, aduce mulțumiri D-lui Stere Ion Anca, cu fii, cari au donat bisericii din acea localitate un elopot în greutate de 260 Kgr. valoraând 30.000 (trei zeci mii) lei. Dumnezeu să-i aibă în sfânta Sa pază.

— Doamna Elena-Popovici-Brăila din Câmpulung-Muscel a donat bisericii Sfânta Vineri Nouă din București două covoare de lână, în valoare de opt mii lei, pentru care i-se aduce vii mulțumiri.

— D-na Anastasia Niculescu din comuna Jilava a dăruit bisericii din parohia Jilava-Mierlari jud. Ilfov două sfeșnice de alamă mijlocii. Dumnezeu s'o binecuvinteze.

— Enoriașii parohiei Mănești-Dâmbovița, în frunte cu preotul I. Mitrescu, aduc călduroase mulțumiri publice D-lui avocat Iancu Anastasescu, fost prefect, — Târgoviște — care 2 ani continuu, a apărut fără onorariu și chiar cu sacrificii personale, pământul acestei biserici, acționat pe cale civilă de dl. D. C. Ivănescu, sfârșind cu câștig de cauză dat bisericii plus despăgubiri civile.

Bunul Dumnezeu să-l răsplătească cu harul și îndrumările Sale bogate.

— Enoriașii bisericii Mănești-Dâmbovița în frunte cu parohul respectiv, aduc vii mulțumiri D-lui Costică Tache epitrop și primar al comunii, care a cumpărat uluca necesară la împrejmuirea curții bisericii, în valoare de 5000 lei.

— Se aduce mulțumiri cântărețului Dumitru Ciobanu dela parohia Bălanu-Vlașca care a dăruit bisericii locale șase icoane pictate precum și patru rogojini pentru așternut pe jos. Darurile făcute se ridică la suma de lei 1600.

— Se aduce mulțumiri D-lui Pavel Mareș, care a donat un rând de odăjdii în valoare de 10.800 lei bisericii parohiale din parohia Vai de Ei din Prahova. Dumnezeu să-l binecuvinteze și să-i răsplătească fapta bună.

— D-na și D-nul D. Constantinăscu din București Str. Piața Amzei No. 9, a dăruit bisericii parohiale Nuoi, comuna Meri-Petohi, jud. Ilfov, un policandru cu 18 lumini în valoare de 21.000 lei. Dumnezeu să-l binecuvinteze.

— Locuitorii din satul Micșunești-Moara au cumpărat cu banii lor un rând de veștminte preoțești în valoare de lei 20.000.

Mulțumiri călduroase și arhieresti binecuvântări

PAROHII VACANTE

Postul de preot paroh al parohiei Plătărești, comuna Cucuiești-Flădărești Jud. Ilfov, devenit vacant, prin decesul preotului Mihail Plătăreanu, pe ziua de 7 Februarie 1929 se publică concurs, pentru ocuparea lui în termen de 15 zile de la apariția în «Apostolul».

Parohia Plătărești are 350 capi de familie; 17 pogoane sesie parohială și afară de salarii conf. gradului de studiu se mai bucură și de venitul epitrahilului ce se ridică 8-9000 lei anual. — Casă parohială nu are.

Candidații vor înainta cererile lor însoțite de actele de preoție sau de transferare la Cancelaria Protopopiei, spre cele de urmare,

Icom. I. POPESCU

Se publică concurs cu termen scurt de 15 zile dela această publicare, pentru ocuparea parohiei Purcăreni jud. Teleorman.

Parohia are 3000 familii. Biserica în bună stare, pământ 8½ Ha. Casă parohială n'are. Preotul este plătit conform titlului din bugetul statului.

Cererile se înaintează în termenul arătat, circ. III, protopopiatul de Alexandria.

Protopop, ȘTEFAN POPESCU

Se publică concurs pentru ocuparea următoarele posturi, cu termen scurt de 15 zile — în vederea sărbătorii Sf. Paști — dela apariția acestei publicații.

1. *Postul de preot ajutător dela bis. Sf. Elefterie din capitală, publicat în Apostolul No. 24 din 15 Dec, 1928.*

2. *Postul de ajutător dela par. Sf. Treime Ghencea, publicat în Apostolul No. 1 dela 1 Ian. 1929.*

3. *Postul de preot al parohiei Bucșani Vlașca, publicat în Apostolul No. dela 1 Febr. a., c.*

Din Consiliul eparhial dela 20 Febr. 1929.

In concursul publicat în No. 3 din Apostolul s'a trecut la parohia Priboenii de Jos că are 8½ Ha. pământ..

După arătările protopopului respectiv rectificăm. Această parohie nu are pământ pentru folosința personalului, ci primește sporul de 25% la salariul de bavă.

Consiliul Eparhial.

Se publică vacanța parohiei Cuimești pe ziua de 1 Martie 1929 prin transferarea fostului ei preot Nicolae Gh. Popescu.

Biserica este veche — Parohia înnumără 250 familii. — Casă parohială nu are.

Pământ: — o danie de circa 8 pogoane, pe care o poate folosi personalul bisericesc, cu aprobarea Consiliului Eparhial.

Cereri însoțite de actele necesarii se vor adresa protoierii respective în termen de 15 zile dela data publicării vacanței.

Protopop, Pr. I. CERCEL

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot paroh la parohia — nou înființată «Secara», care până acum a făcut parte din parohia Ologi.

Parohia are biserică bună de cărămidă, casă parohială, 8'½ ha., teren arabil, sesie cuvenită personalului bisericesc și o populație de 240 familii. Venitul epitrahilului este de circa 5000 lei anual. Salariul este plătit de stat conform gradului de studii și vechimei.

Cereri însoțite de actele necesare se vor înainta acestei protopopii în termen de 15 zile dela publicare.

Protopop Iconom. IOAN I. POPESCU

CĂRȚI NOI

—o—

— Liturghie: — cu conținut de cântări bisericești, ale sfintelor Liturghii, din ale vecerniei și din postul mare, pe întregul an, compuse și aranjate în ordinea tipicului, pe muzica bisericească orientală. «Psaltichie» cu irmologicul și stihiraricul în tact îndoit și cu cântări armonizate după cum se cântă în Basarabia de *Vasile Ciureanu-Bodești*, protopsalt și maestru titular la școala de muzică bisericească din Chișinău. 1928. Un volum formt mare cu 664 pagini, prețul 500 lei.

— **Sectologie** — manul pentru clasa VIII de Seminar, — cuprinde istoricul și combaterea sectelor din România. Alcătuită de C. Diacon Al. N. Constantinescu, profesor la Seminarul Central și diacon la biserica St. Ilie — Calea Rahovei — București, e aprobată de Sfântul Sinod. Costă 100 lei și se poate comanda la autor.

CEREȚI

NOUL TESTAMENT

traducere de

Părintele GRIGORE PIȘCULESCU

la Institutul Biblic, Sf. Sinod,

strada Antim, București.

Broșat 70 lei; — Legat flexibil 100 lei.

Condițiunile de admitere în Seminarul monahal dela Mănăstirea Cernica

Lucările pregătitoare pentru începerea cursurilor Seminarului Monahal, înființat în Sfânta mănăstire Cernica, fiind gata, se aduce la cunoștința celor interesați că înscrierile pentru examenul de admitere în clasa I se va face între 1-24 Martie a. c. iar cererile se vor îndreptă la Secția Culturală a Arhiepiscopiei Bucureștilor. Candidații vor însoți cererea de înscriere la examen de următoarele acte:

1. Certificat din partea Monastirii de unde vine candidatul, în care să se arate situația lui față de acea Mănăstire, fie ca monah, fie ca frate. În cazul din urmă se va prezenta o declarație a candidatului și un consimțământ legal al părinților sau al tutorilor lui legali că se va consacra la majorat vieții monahale sau în caz contrar va despăgubi Mănăstirea de toate cheltuelile făcute cu el; 2) Extractul după actul de naștere; 3) Certificatul de botez; 4) Certificatul de absolvirea cursului primar; 5) Actul de vaccinație și 6) Un certificat de starea sanitară generală. Cererile care nu vor fi însoțite de aceste acte, nu vor fi luate în considerație. Se primesc numai candidații în vârstă de 14-25 de ani.

Tot în termenul de la 1—24 Martie a. c. vor trimite cereri de înscriere în clasa II, III, și a IV elevii — monahi sau frați de călugărie — cari au făcut clasa I, II sau a III-a la seminarul monahal fost în Mănăstirea Neamțu sau la alte seminarii din țară. Cererile vor fi însoțite de aceleași acte enumerate mai sus, cu deosebire că în locul certificatului de absolvirea cursului primar se va prezenta actul de promovarea clasei ultime de Seminar.

Examenul de admitere pentru clasa I, va începe în ziua de 8 Aprilie a. c. la Mănăstirea Cernica, unde vor trebui să fie prezenți și candidații pentru clasa II-a a III-a și a IV-a a căror pregătire încă va fi examinată de o Comisiune.